

Заклучения на Съвета от 21 май 2014 година относно културното наследство като стратегически ресурс за устойчива Европа

(2014/C 183/08)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ОТЧИТА, ЧЕ:

1. в Договора се постановява, че Съюзът гарантира опазването и подобряването на културното наследство на Европа;
2. културното наследство се състои от ресурсите, наследени от миналото, във всички форми и аспекти — материални, нематериални и цифрови (създадени като цифрови и цифровизирани), включително паметници, места, пейзажи, умения, практики, познания и изразения на човешкото творчество, както и колекции, съхранени и управлявани от обществени и частни органи като музеи, библиотеки и архиви. То произхожда от взаимодействието между хора и места във времето и постоянно еволюира. Тези ресурси имат голяма стойност за обществото от културна, екологична, социална и икономическа гледна точка и поради това тяхното устойчиво управление представлява стратегически избор за 21-ви век;
3. културното наследство е съществена придобивка за Европа, както и важен компонент на европейския проект;
4. културното наследство като невъзобновяем ресурс, който е уникален, незаменен или взаимно незаменяем, понастоящем е изправено пред важни предизвикателства, свързани с културни, екологични, социални, икономически и технологични трансформации, които засягат всички аспекти на съвременния живот.

КАТО ИЗГЪКВА СПЕЦИАЛНО, ЧЕ:

5. културното наследство играе важна роля за създаването и подобряването на социалния капитал, тъй като то разполага със способността да:
  - а) вдъхновява и насърчава участието на гражданите в обществения живот;
  - б) подобрява качеството на живота и благосъстоянието на отделните хора и техните общности;
  - в) насърчава многообразието и межкултурния диалог, като допринася за по-силно чувство за „принадлежност“ към едно по-широко общество и за по-добро разбирателство и уважение между народите;
  - г) спомага за намаляване на социалните различия, улеснява социалното приобщаване, културното и социалното участие и насърчава диалога между поколенията и социалното сближаване;
  - д) предоставя възможности за развиване на умения, познания, творчески дух и иновации;
  - е) изпълнява функцията на ефективен образователен инструмент за формалното, неформалното и самостоятелното образование и ученето и обучението през целия живот.
6. културното наследство оказва важно икономическо въздействие, включително като неделима част от културния и творческия сектор, поради това, че то, наред с другото:
  - а) представлява мощна движеща сила за приобщаващо местно и регионално развитие и създава значителни вторични ефекти, по-специално чрез подобряване на устойчивия културен туризъм;
  - б) подпомага устойчивото развитие и възобновяване на селските и градските райони, както се доказва от инициативи в много европейски региони и градове;
  - в) създава разнообразни видове заетост.
7. културното наследство играе специална роля за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ за „интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, тъй като оказва социално и икономическо въздействие и допринася за екологичната устойчивост;
8. културното наследство навлиза в няколко публични политики отвъд политиката в областта на културата, като например регионалното развитие, социалното сближаване, селското стопанство, морското дело, околната среда, туризма, образованието, програмата в областта на цифровите технологии, научноизследователската дейност и иновациите. Тези политики оказват пряко или косвено въздействие върху културното наследство и същевременно културното наследство предоставя голям потенциал за постигането на техните цели. Ето защо този потенциал следва напълно да се признае и да се развива.

ПРИЗОВАВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

9. да отчитат същинската стойност на културното наследство и да разгръщат потенциала на културата и културното наследство като споделен стратегически ресурс за развитие на обществото въз основа на демократични, етични, естетични и екологични ценности, особено по време на криза;
10. да засилват диалога с участниците, заинтересовани от културното наследство, за да се набележат и изпълнят координирани политики и действия за устойчивото управление и развитие на културното наследство, както и да насърчават сътрудничеството с международни и междуправителствени организации, по-специално със Съвета на Европа;
11. да мобилизират наличните ресурси за подпомагане, подобряване и насърчаване на културното наследство чрез интегриран и цялостен подход, като същевременно вземат предвид неговите културни, икономически, социални, екологични и научни компоненти;
12. да допринасят за включването на културното наследство в националните и европейските политики;
13. да набелязват и надграждат над единдействието, изградено между националните публични политики и тези на ЕС, отвъд политиката в областта на културата, като например регионалното развитие, сближаването, селското стопанство, морското дело, околната среда, енергетиката и изменението на климата, туризма, образованието, научноизследователската дейност и иновациите с оглед на създаването на добавена стойност;
14. по възможност да подобряват достъпа до финансиране, да използват пълноценно наличните програми за публичния и частния сектор и да насърчават инвестициите в културното наследство като част от интегрирани стратегии за устойчиво местно и регионално развитие в рамките на наличните национални програми и програми на ЕС, както и в рамките на структурните фондове на ЕС в съответствие със споразуменията за партньорство;
15. да продължават да подкрепят действието от страна на ЕС за Знака за европейско наследство ⁽¹⁾;
16. да продължават да насърчават образованието в областта на културното наследство, да повишават обществената осведоменост относно потенциала на културното наследство за устойчиво развитие и да насърчават общественото участие, по-специално на децата и младите хора, в сътрудничество с гражданското общество;
17. да подобряват събирането и анализа на качествените доказателства и количествените данни, включително на статистиката, относно културното наследство;
18. да насърчават финансирането, разработването и разпространението на цифрово културно съдържание, както и наличността на иновативни услуги в областта на наследството, които имат културна и образователна стойност за гражданите, и да стимулират обществения достъп до тези цифрови ресурси и услуги, свързани с наследството, включително чрез европейската цифрова библиотека (Europeana).

ПРИЗОВАВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

19. да утвърждават дългосрочните политически модели в областта на наследството, които са основани на данни и чийто двигател са обществото и гражданите;
20. да подобряват ролята на културното наследство за устойчивото развитие, като се съсредоточават върху проекти за градско и селско планиране, осъвременяване и възстановяване;
21. да насърчават свързването и партньорствата между културното наследство и други области на политиката, между публичния и частния сектор във всички подходящи области и на различни равнища на управление;
22. да обмислят включването на културното наследство в рамките на следващия работен план на Съвета в областта на културата, който ще се изпълнява от 2015 г. нататък;
23. да подобряват трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество по въпросите на културното наследство със заинтересованите страни;

⁽¹⁾ ОВ L 303, 22.11.2011 г., стр. 1.

24. да насърчават традиционните познания и умения, които са необходими за съхранението, устойчивото управление и развитие на културното наследство, и които следва да се предават на бъдещите поколения, така че да се подобри човешкият капитал и да се гарантира постоянната защита на културните придобивки на Европа и достъпът до тях;
25. да продължат да си сътрудничат във връзка с научноизследователска програма за културното наследство и да засилят подкрепата за научноизследователски инициативи в областта на културното наследство в рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ като инициативата за съвместно планиране на тема „Културното наследство и глобалната промяна“.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА:

26. да продължи да анализира икономическото и социалното въздействие на културното наследство в ЕС и да допринесе за разработването на стратегически подход към културното наследство;
  27. при прегледа на стратегията „Европа 2020“ да вземе предвид приноса на културното наследство за постигането на целите на стратегията;
  28. да вземе предвид специфичното естество на културното наследство, когато прилага правилата за държавна помощ;
  29. да утвърждава обмена и използването на добри практики, произтичащи от проекти, финансирани в контекста на програми на Съюза, които са насочени към насърчаването на устойчивото използване и управление на културното наследство;
  30. да подкрепи допълнително на равнище ЕС свързването и обединяването на ресурси между експерти и практикуващи в областта на наследството от публичния и частния сектор, както и организации на гражданското общество.
-